

ЗМІСТ

Від автора	3
Розділ 1. Філософські основи педагогіки	5
1.1. Основні закони та категорії діалектики	5
1.2. Пізнання та його принципи	8
1.3. Індивід, особистість, індивідуальність	10
1.4. Духовність і проблема сенсу життя	13
1.5. Воля і свобода людини	15
1.6. Загальнолюдські цінності і ціннісні орієнтації	17
I. Запитання для самоконтролю	22
II. Тестові завдання	23
Розділ 2. Методологічні основи педагогіки	28
2.1. Педагогічна методологія	28
2.2. Головна суперечність в освіті	33
2.3. Методологія розв'язування суперечностей в освіті	37
2.4. Суперечність між навчанням і розвитком	43
2.5. Методологічні засади концепції “Нова українська школа”	57
I. Завдання для самоконтролю	86
II. Тестові завдання	89
Розділ 3. Педагогіка як наука	96
3.1. Педагогіка як предмет, її сутність й основні завдання	96
3.2. Аксиоматичний метод. Основні та інші поняття, категорії та аксіоми педагогіки	97
3.3. Принципи навчання	100
3.4. Закони і закономірності	112
3.5. Основні педагогічні підходи	118
3.5.1. До поняття підходу в педагогіці	118
3.5.2. Діалектичний підхід	119
3.5.3. Системний і компетентнісний підходи	119
3.5.4. Аксиологічний та акмеологічний підходи	120
3.5.5. Синергетичний та діяльнісний підходи	122
3.5.6. Особистісно орієнтований підхід	128
3.5.7. Диференційований підхід	130
3.6. Методи навчання, виховання і розвитку	132
3.7. Класифікація методів навчання	141
3.8. Основні форми навчання	156
3.9. Класифікація конкретних форм навчання	159
I. Запитання для самоконтролю	168
II. Тестові завдання	170

Розділ 4. Освітні технології	183
4.1. До поняття освітньої технології	183
4.2. Принципи моделювання освітніх технологій.....	186
4.3. Таксономія дидактичних цілей і їх вплив на формування освітньої технології.....	194
4.4. Структура освітньої технології.....	201
4.5. Класно-урочна система як навчальна технологія.....	210
4.6. Типи уроків та їх структура	215
4.7. Розвивально-діалогічна технологія навчання для початкових класів.....	217
4.8. Освітньо-розвивальна технологія навчання для базової середньої школи.....	220
4.9. Модульно-рейтингова технологія навчання для старшої школи	222
4.10. Лекційно-семінарська технологія навчання	222
I. Запитання для самоконтролю.....	228
II. Тестові завдання.....	229
Розділ 5. Альтернативні освітні технології	234
5.1. До поняття альтернативної технології навчання.....	234
5.2. Аналіз альтернативних освітніх технологій	235
5.3. Школа Монтесорі.....	244
5.4. Вальдорфська педагогіка як технологія навчання	248
5.5. Педагогічна система С. Френе.....	253
5.6. “Школа завтрашнього дня” (технологія Д. Р. Ховарда)	255
5.7. Педагогічна система В. О. Сухомлинського.....	257
5.7.1. <i>Принцип дитиноцентризму</i>	257
5.7.2. <i>“Школа радості”</i>	259
5.7.3. <i>Здоров’я дитини – основа її успіхів у навчанні</i>	261
5.7.4. <i>Кістяк знань і його подвійна роль</i>	262
5.7.5. <i>Природа та інтелектуальний розвиток учнів</i>	263
5.7.6. <i>Читання і письмо – важливі загальнонавчальні уміння</i>	264
5.7.7. <i>Фізична праця і розумовий розвиток учня</i>	267
5.7.9. <i>Музика і пісня у всебічному розвитку учнів</i>	270
5.7.10. <i>Навчальний матеріал і розвиток пам’яті та мислення</i>	271
5.7.11. <i>Проблеми оцінювання навчальних досягнень учнів</i>	274
5.8. Технологія повного засвоєння знань.....	278
I. Завдання для самоконтролю	284
II. Тестові завдання.....	286

Розділ 6. Модульні технології навчання	289
6.1. Модульне навчання у педагогічній науці і практиці	289
6.2. Принципи модульної технології навчання	294
6.3. Психолого-педагогічні засади засвоєння навчального матеріалу – основи модульного навчання.....	304
6.3.1. До поняття “засвоєння знань”	304
6.3.2. Психолого-педагогічний цикл засвоєння знань	307
6.4. Кібернетичні вимоги до модульного навчання	320
6.4.1. Структура управлінського процесу	320
6.4.2. Планування – основа управління	322
6.4.3. Організація виконання програми	324
6.4.4. Мотиваційна основа управління	325
6.4.5. Контроль і оцінювання	327
6.5. Модульно-рейтингова технологія навчання.....	339
6.5.1. Основні недоліки класно-урочної системи навчання	339
6.5.2. Основні поняття модульно-рейтингової технології навчання	342
6.5.3. Опосередковане оцінювання навчальних досягнень учнів	345
6.6. Практична реалізація модульно-рейтингової технології навчання	348
I. Запитання для самоконтролю	353
II. Тестові завдання	356
Розділ 7. Практичні поради вчителю	368
7.1. Освітня програма й укладання робочих навчальних планів	368
7.1.1. Структура освітньої програми закладу освіти	368
7.1.2. Якісний робочий навчальний план – необхідна умова ефективного навчання	370
7.2. Підготовка вчителя до уроків (вимоги до поурочного плану)	383
I. Запитання для самоконтролю	390
II. Тестові завдання	391
Розділ 8. Національне виховання школярів	393
8.1. Сутність і зміст виховання особистості.....	393
8.2. Педагогічні умови для ефективного виховання майбутнього громадянина	399

8.3. Як пізнати душевний стан дитини?.....	406
8.4. Основні якості особистості.....	408
8.5. Основні риси особистості.....	435
8.6. Основні функції виховника (класного керівника).....	440
I. Завдання для самоконтролю.....	444
II. Тестові завдання.....	445
Розділ 9. Управління закладами освіти	450
9.1. Принципи управління закладами освіти.....	450
9.2. Конкурсний відбір керівників шкіл.....	454
9.3. Планування та облік роботи.....	457
9.3.1. Загальні вимоги до планування роботи.....	457
9.3.2. Перспективний план роботи.....	457
9.3.3. Річний план роботи.....	460
9.3.4. Поточне планування.....	464
9.4. Основні функції керівника закладу освіти.....	472
9.5. Громадське самоврядування в школі.....	474
9.6. Організація внутрішкільного контролю.....	475
9.7. Атестація педагогічних працівників.....	477
9.7.1. Загальні положення.....	477
9.7.2. Порядок створення та повноваження атестаційних комісій.....	481
9.7.3. Організація і проведення атестації.....	482
9.7.4. Умови та порядок присвоєння кваліфікаційних категорій.....	488
9.7.5. Умови та порядок присвоєння педагогічних звань.....	501
9.7.6.Рішення атестаційних комісій та порядок їх оскарження.....	504
9.8. Управлінські рішення: сутність і види.....	508
9.8.1. До поняття “управлінське рішення”.....	508
9.8.2. Алгоритм прийняття управлінського рішення.....	510
9.8.3. Види і форми управлінських рішень.....	513
I. Запитання для самоконтролю.....	515
II. Тестові завдання.....	519
<i>Література</i>	531